

Вона пила молоко, а я жувала жито, яке знайшла від половою на горищі, сидячі на холодній нічим не застеленій печі. Так дотягла до весни, а весною разом з дорослими почала ходити в поле, де на обід варили якусь баланду. Та їсти ту баланду не давала мені малярія, яка тоді скосила багатьох. Часто саме в обід у мене починалась лихоманка і я поверталася додому змучена до краю і голодом і малярією. Навряд чи вижила б я тоді, якби не повернулися додому Іван з Ганною, яких теж мучила малярія. Над усе я боялася, щоб мене під час приступу не зіпхнули в яму, вириту біля котла і доверху наповнену дощовою водою. Туди кидали трупи померлих на полі людей. Люди падали немов косою скошені, а ми якось вижили. Іван, трохи поклигавши, вступив в колгосп і завжди був поруч зі мною, ділився зі мною останнім ковтком молока, нікому не дозволяв мене кривдити, бо малярія мене доканувала і мучила ще потім років з десять. Не обминуло це лихо й батька. В Петрівку повернувся він додому, змучений голодом і малярією. Повернувся, щоб дома померти. Коли батько помер, брат відірвав від хати шалівку, зробив труну. Не встигли опустити труну в яму, вириту при вході на сільське кладовище, як зверху на неї почали сипатися мертві й напівживі трупи. Страшне то було видовище. У дядька Дем'яна померло шестеро дітей, помер і він, а дружина якось вижила. Були в селі й випадки людодства. Так у 13 років я стала очевидцем великої трагедії, головним винуватцем якої був Сталін. Усім серцем схвалюю думку автора листа Липового В.М. з міста Рокитного на Київщині про створення в Києві пам'ятника жертвам голоду: СМЕРТЬ з обличчям Сталіна. Так саме таким має бути цей пам'ятник, СМЕРТЬ косить людей. Чим же завинили перед вождем ці невинні жертви, чиїх могилах немає ні хрестів, на пам'ятників?

Розповідь записала дочка Оксана.